

KJAK

Málið um útbyggingina av Tórshavnar Havn

Sirið Stenberg
landsstýriskvinna í
Heilsu- og innlendismálum

Í almennu umrøðuni av málinum um at lata Tórshavnar kommunu umhvørvisgóðkenning til havna-útbygging eru nógvir spurningar reistir, og nógvar misskiljingar eru frammi. Tí hesar linjur.

Tað tykist standa ósvarað, hvørt góðkenningin til Tórshavnar Havn stendur við. Lat meg svara beinanvegin, at góðkenningin stendur við. Tað havi eg eisini sagt alment.

Umsóknin frá Tórshavnar kommunu er viðgjørð í Heilsu- og innlendismálaráðnum. Komið var so mikið langt við málinum, at endaliga góðkenningin var orðað. Hon manglaði tó eina endaliga góðkenning frá landsstýriskvinnuni. Og tað er tað, sum er mistakið í málinum. Endalig góðkenning var ikki givin, áðrenn loyvið fór avstað.

Tá ið eg havi víst á, at mær tørvaði meira tíð til umrøðu av málinum, so var tað ikki í mun til sjálva

avgerðina, men í mun til at fáa kunnað á landsstýrisfundi og at fáa nærri innlit í grundgevingarnar, umframt hvussu málið kundi handfarast, tá ið tað fór alment út. Møguliga havi eg ikki verið nóg greið í hesi útmelding.

Eisini er týðandi at fáa sagt, at eg hevði ongar ætlanir um at broyta avgerðina. Tí er spurningurin um at taka góðkenningina aftur ikki relevantur og hevur ongantið verið tað.

Spurningurin, sum eg stóð eftir við, var, um nakar ivi kundi reisast um, hvørt avgerðin hevði gildi, tá ið tað stendur í lógini, at landsstýrisfólkið skal góðkenna eina slíka avgerð. Hon var jú farin út uttan góðkenning. Metingin í

Heilsu- og innlendismálaráðnum var, at avgerðin stóð við, tó at eingin endalig góðkenning frá mær fyrilá.

Beinanvegin eg var varug við, at avgerðin var farin avstað uttan mína góðkenning, setti eg meg í samband við aðalstjóran. Og í ráðnum bleiv málið tikið upp beinanvegin innanhýsis. Almenna kjakið kann geva tað fatan, at ráðið nú aftaná miðlaumrøðuna er farið at viðgera málið innanhýsis. So er ikki.

Í almennu umrøðuni seinastu dagarnar hevur nógv verið frammi, sum ikki er rætt. Millum annað er sagt, at hetta mistak kostar skattgjaldarum hálva milliard. Soleiðis hongur tað als ikki

saman. Loyvið úr Heilsu- og innlendismálaráðnum er eitt loyvi til Tórshavnar kommunu um at broyta byggisamtyktina.

Sjálva avgerðina um at útbyggja havnarøkið eigur Tórshavnar Kommuna einsamøll. Tað er ein politisk kommunal avgerð, sum Heilsu- og innlendismálaráðið ikki tekur støðu til. Landið byggir onga havn.

At rumbul er um málið nú, er tí, at millum annað Kringvarp Føroya hevur biðið um og fingið alment innlit í málið og hevur í tí sambandinum sett mær ymiskar spurningar. Hesum spurningum havi eg sjálvsagt svarað erliga.

Hvør er fiskivinnupolitikkurin hjá Høgna Hoydal ?

Meinhard Jacobsen
Msc. Fiskivinnutøkni.

Tá ið nýggja samgongan tók við, var eg spentur uppá hvussu fiskivinnupolitikkurin kom at verða. Lyftini frá samgonguleiðarunum og serliga frá Fiskimálaráðharranum boðaðu frá, at nú skuldi broyting koma í. Ruddast skuldi upp í óskilinum, nú skuldi umsitast rætt og rættvísi skuldi í hásæti.

Á sumri 2011 hevði eg, sjálvur triði, fatur í Høgna Hoydal á fundi á Gamla Apotekið. Vit vistu um ætlaðu avgerðirnar hjá "Makrelsamgonguni", fyri deiling av nýggja tilfeinginum "Makrelinum". Vit greiddu Høgna frá hvørjar fylgjurnar koma at verða á eigaraviðurskiftunum fyri fiskiflotan, um teir settu ætlaðu avgerðirnar í verk. Høgni lurtaði, men var hvørki til at høgga ella stinga í "Teir útvaldu skuldu fáa bróðurpartin" og heimaflotin mátti sigla sín egna sjógv - einki skuldu hesir fáa, tí hetta var stuðul ??.

tosa um hvør rættartrygdin var – hvussu søguligu rættindini vóru – hvør hevði rætt til nýggja tilfeingið o.s.fr.. Sum sagt so gjørt og í dag so kann eg staðfesta, at fylgjurnar vóru størri enn vit triggir ávaraðu Høgna um.

Avgerðirnar sum Makrelsamgongan tók í 2011, mugu metast at verða fundamentið undir fámanna-veldinum í fiskivinnuni - har Uppi-sjóvarflotin og Barentshavs flotin, nú eiga størri og størri part av heimaflotanum. Alt fleiri rættindi savnast á færri og færri hondum.

Í 2011 var ein søguliga góður møguleiki at fáa skilagóða umsiting av øllum tilfeinginum hjá føroyingum - øllum føroyingum at frama, men Makrelsamgongan tók ikki av.

Hevði vænta, at nýggja samgongan fór at verða afturlítandi og eftirmeta tað ið teir finga á skaftið undir "Makrelsamgonguni".

Men nei, nærum tvørturímóti so torir Høgni ikki at nevna hetta við einum orði. Kanska følist tað ov tungt, at skula taka upp eftir sær sjálvum.

Ístaðin hevur Høgni sett eina nevnd til at koma við uppskotið til nýggja fiskivinnuskipan í heyst. Uppskotið skal byggja á eina marknaðarstýrda skipan (uppboðssølu). Eisini hevur hann, í summar, skipa fyri, at útvaldir kunnu koma við í nakrar uppboðssølu.

Spurningurin er, hvat ætlar Høgni at nýta úrslitið hjá nýskipanarnevndini til ?

Tann fiskivinnupolitikkurin, ið Høgni sjálvur setti út í korti í 2011, gongur jú strúkandi. Teir fáu útvaldu leggja jú alt undir seg. Fyri at lýsa støðuna betur so bleiv hesin fiskivinnupolitikkur staðfestur í skrivið, frá einari nevnd ið var manna av embætisfólkum úr fiskimálaráðnum. Til tann ið hevur áhuga, so kann hetta finnast á www.lms.fo undir almen álit við heitinum "Virðisvøkstur í fiskivinnuni - frágreiðing frá trímanna-bólki í Fiskimálaráðnum".

Embætismenninir í Fiskimálaráðnum hava melda út, hvønn politikk, ið teir ynskja, ein spurningur er hvør stýrir í lötuni embætismenninir ella fiskimálaráðharrin?

Seinasta action, ið Høgni mælir til, er ein stóran niðurskurð til partar av heimaflotanum. Serliga partar av heimaflotanum har stóru reiðariini ikki enn hava fult ræði yvir. Partarnir av heimaflotanum (Størru trolararnir) har stóru reiðariini eiga ein stóran part, eru ikki raktir av niðurskurðinum.

Hví skal niðurskurðurin gerast "Tað er fyri at bjarga toska og hýsustovninum undir Føroyum".

Mær kunnugt verður nærum altíð ført fram at dugnalig og vitug fólk er okkara dýrabarasta tilfeingi. Í fiskivinnuni eru sostatt tvey høvuðs - tilfeingi fiskur og fiskimenn/sjómenn.

Haldi ikki at Høgni er greiður yvir hetta nú hann, nærum í panikk, vil minkar um talið á teimum, ið kunnu og møguliga vilja luttaka á einari evt. komandi uppboðssølu. Kanska er hann vorðin ótolin og heldur, at verandi frágongd av fiskimonnum og miðsavnan av rættindum ikki gongur skjótt nokk.

"Målet helliger alle midler", verður sagt. Høgni ynskir at fremja niðurskurðin við at bróta við allan fyrisitingarsið í fiskimálaráðnum. Hann vil taka ein stóran niðurskurð fyrst. Síðan skal hann geva bátunum fiskidagar út í tveimum, fyrri partur verður eftir % av fiskidøgum fyri seinasta ár og seinri partur verður % eftir nýtslu av fiskidøgum av felagspulju.

Spurdur um hetta ikki var óheppið, at nýta eitt tilfeldugt ár sum grundarlag, svaraði Høgni "Nei", hetta var í lagi og at hetta árið, kom at verða grundarlag fram yvir.

Hugsaði við mær sjálvum "Guð forbarmi seg" hvat er hetta fyri ein maður, ið vit hava fingið til fiskimálaráðharrar. Nú vil hann innføra arvasyndini til teir ið hava verði fyri óhappi (sjúku, havari, etc.) ella øðrum seinasta fiskiár.

Havi ofta hugsa um hví tjóðveldisfólk hava givið Formanninum - Høgna Hoydal kelinavnið "Lítli Messias" ?. Roknaði við, at grundgevingin var, at Høgni kundi metast at verð ein rættvísur maður við hjartagóðum ætlanum.

Eri tó komin til, at kelinavnið nokk er komið av Høgnasa stálvilja til at uppfylla tað sokallaða Matteus prinsippið "Tann ið hevur, hann skal fáa, so at hann hevur í yvirflóð, men tann ið einki hevur, honum skal verða tikið frá - eisini tað í hann hevur". Við at geva nøkrum fáum útvaldu øll virðismikil rættindi og at lata teir halda fram óskerdar, fyri síðan at taka meira frá teimum, ið vóru við sviði soð, eftir avgerðirnar hjá Makrelsamgonguni í 2011 - soleiðis at teir missa enn meira - má metast at verða heilt eftir Matteus prinsippinum, um tað skal skiljast bókstavliga.

Minnast skal til, at alt hetta er framt við sera ivasomum heimildum og kannan um rættartrygd.

Var Høgni rættvísissøkjandi, so hevði hann arbeitt av øllum alvi við at rætta mistøkini, ið makrelsamgongan gjørdi í 2011.

Eftirtíðin vil so vísa um avgerðirnar hjá Høgna vóru tað besta, ið henda kundi fyri fiskastovnarnar, fiskimenninar og Føroya fólk.

Tað eru avleiðingarnar av avgerðum, ið Høgni saman við Makrelsamgonguni tók í 2011, sum vit liva við í dag og tað verða tær avgerðir, ið Høgni tekur nú í 2016 og 2017, ið koma at mynda framtíðina.

Livst so spyrst